

Fobie en zwakgebod: hoe België de fixatie op mini-jobs kan loslaten

2013/23

13 | 06 | 2013

 MENSEN

 WELVAART

 BESCHERMING

Marc De Vos

Directeur
Itinera Institute

België lijdt aan Germanitis: een obsessie met Duitsland en zijn sociaaleconomisch beleid. Er gaat geen week voorbij of het is bonje tussen voor- en tegenstanders van wat intussen het "Duitse model" heet. Ik vind dat een zwakgebod. Blijkbaar hebben we zo weinig inspiratie voor het eigen beleid dat we graag onze tijd doden met welles-nietes discussies over het Duitse.

De recentste herhaling van dat refrein was over de "mini-jobs" die Duitsers toelaten deeltijds, flexibel en goedkoop te werken of bij te klussen. Voor Unizo is het een concept dat, zoals andere Duitse producten, export naar België verdient. Voor de vakbonden en hun politieke geallieerden is het een afbraakmodel van georganiseerde armoede. Beiden heb een deel van het gelijk. Beiden missen de kern

van het debat. Die zit in de polarisering van de arbeidsmarkt.

Onder druk van technologie en globalisering is er een groeiende afstand tussen hooggekwalificeerde en laaggekwalificeerde jobs in de economie, met navenante groeiende ongelijkheid in inkomen. De arbeidsmarkt is dan weer verkaveld tussen mooi beschermde posities voor 'insiders' met vaste contracten, en weinig beschermde posities voor 'outsiders' met tijdelijke contracten. Beide fenomenen versterken elkaar: insiders zijn vooral hoger opgeleiden, outsiders vooral lager opgeleiden.

Wat moet de beleidsmaker doen om de kansen op de arbeidsmarkt voor iedereen te maximaliseren? Hij moet inzetten op opleiding en onderwijs, zodat de kwaliteit van

de instroom verbetert. Hij moet doorstroom bevorderen door blijvende investering in vorming tijdens de loopbaan. Hij moet artificiële aanzuigeffecten naar beneden vermijden, zodat werknemers niet gevangen worden in precair werk. Hij moet bijkomende instroom in de onderbuik van de arbeidsmarkt vermijden, bijvoorbeeld door goed immigratiebeleid. En hij moet zorgen dat het gemakkelijker wordt de werkladder te beklimmen, door de rigiditeit en de kostprijs van arbeid te drukken.

loosheid of zwartwerk is. Maar helaas werkt mechanisme voor hen (vooralsnog) meer opsluitend dan emanciperend, meer als vangnet dan als springplank naar een reguliere loopbaan.

Kunnen we in België de positieve kanten van de Duitse mini-jobs behouden en de negatieve verminderen? Ik denk het wel. De spil daarvoor zou een moderne werkloosheidsverzekering kunnen zijn die, door een versmelting met onze plejade van banenplannen, kan

Onder druk van technologie en globalisering is er een groeiende afstand tussen hooggekwalificeerde en laaggekwalificeerde jobs in de economie, met navenante groeiende ongelijkheid in inkomen.

Leg de template van mini-jobs naast deze lijst en het resultaat is niet echt bemoedigend. Een uitzonderingsstatuut van laagbetaald werk doet niets voor opleiding, onderwijs of permanente vorming. Het stimuleert niet de opwaartse mobiliteit van werknemers naar beter gekwalificeerde jobs, maar heeft eerder een aanzuigeffect waardoor andere jobs in miniformaat worden aangeboden. Zeker schept de mini-job een platform voor goedkoop en flexibel werk, waardoor de drempel tot tewerkstelling lager ligt. Dat is zonder meer positief voor de minst-bedeelden van de arbeidsmarkt, voor wie het enige alternatief werk-

vervellen in een krachtige werkverzekering. Degressieve uitkeringen gecombineerd met progressieve investering in begeleiding en vorming gaan dan maximaal voor nieuw werk. Voor wie dat niet lukt – en alleen voor hen – volgt een georganiseerd banenplan van gesubsidieerde activiteit. Het equivalent van mini-jobs, maar selectiever en blijvend ondersteund met het oog op doorgroei naar de reguliere arbeidsmarkt.

Ondertussen moeten wij in België niet te hard van de toren blazen. De verguisde Duitse mini-jobs lijken als twee druppels water op onze dienstencheques: alleen de moda-

“ De verguisde Duitse mini-jobs lijken als twee druppels water op onze dienstencheques: alleen de modaliteiten verschillen.

”
liteiten verschillen. Onze dienstencheques staan overigens op een eiland, terwijl hun mini-jobs onderdeel zijn van een veel bredere hervorming die Duitse tanker succesvol heeft gekeerd. Aan het begin van de 21ste eeuw was Duitsland de zieke man van Europa: economische stagnatie, massawerkloosheid, verlies aan competitiviteit en oplopende schulden. Was er een reëel alternatief voor de klassieke Duitse exporteconomie dan een dosis competitiviteitsverbetering?

Van de Duitsers kan je ten minste zeggen dat ze er wel degelijk in geslaagd zijn om bij consensus structurele hervormingen te beslissen die hen uit het moeras hebben gehaald. Daar zijn we in België nog steeds niet aan toe. Maar wat niet is, kan nog altijd komen. Laten we dat beginnen door alvast de Duitse fixatie te eindigen. Uiteraard kunnen we van buitenlandse ervaringen leren, maar we moeten vooral de eigen diagnose maken en eigen remedies ontwikkelen.

Marc De Vos de directeur van het Itinera Institute en doceert aan de UGent. *Twitter @devosmarc*

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming.